

نگاهی به چگونگی تامین بستر بیان اعتراض:

اجرای اصل ۱۲۷

نخبگان سیاسی کشور به ویژه مسوولان اجرایی را مضاعف ساخته است. در یکی از نخستین واکنش‌ها به تحولات اخیر، حجت الاسلام «حسن روحانی» رئیس جمهوری در جلسه هیات دولت این اعتراضات را مورد توجه قرار داد و از لزوم فراهم سازی سازوکارهای قانونی برای طرح انتقادات و اعتراضات حمایت کرد. روحانی با اشاره به مبنای ناراضی‌های مردم، مسوولان نظام را به ایجاد شفافیت در دستگاه‌های تحت اداره خود دعوت کرد.

اعتراض و ناراضی میان اقشار و گروه‌های مختلف شهروندان در جهت بروز و دستیابی به مطالبات مشروع نیازمند بستری است که تامین آن بر عهده مسوولان قرار دارد. بی‌توجهی به این مهم اما چالش‌هایی جدی چون رسوخ خشونت و هرج و مرج بر مطالبه‌گری را به دنبال خواهد آورد. اعتراضات اخیر در برخی از شهرهای کشور که با انگیزه ناراضی‌های از اوضاع اقتصادی و معیشتی صورت گرفت و در برخی صحنه‌ها به سمت خشونت رفت، در روزهای گذشته دغدغه

نگاهی به عملکرد محمدعلی نجفی
آزمون کارآمدی و فسادزدایی

۵۶۴

چرا به فقر آگاهی اعتراض نمی‌شود؟
اولویت‌های توسعه فرهنگی

۷۶۶

پیامد مخالف خوانی بی‌پایان علیه دولت
رویش ناآرامی از بذر نومیدی

۷۶۶

اختصاص محلی برای اعتراضات امری منطقی است

Ayatmandegar
biweekly

سلمان خدای
نماینده مجلس

علی ابراهیمی
نماینده مجلس

باید شرایط اعتراضات مسالمت‌آمیز را فراهم کرد

آیت ماندگار

www.ayatmandegar.ir

دوهفته نامه سیاسی، اجتماعی | شماره ۴۸ | نیمه دوم دی ۱۳۹۶ | هشت صفحه | قیمت ۱۰۰۰ تومان | No.48 First of January.2018 Political, Social

سرمقاله

اصلاح حقوق و دستمزد راهی برای جلوگیری از شکاف طبقاتی

منیم اسداللهی سہی
فعال اجتماعی

باید قبول کنیم که اگر حقوق پرداختی شایسته و بایسته کارکنان نباشد، اصول اخلاقی حرفه‌ای سازمان و در کل اصول اخلاقی حاکم بر جامعه نمی‌تواند تداوم داشته باشد و هر چه بیشتر پیش رویم، مشکلات و چالش‌های فراوانی را ایجاد می‌کند. چند سالی است که نظام حقوق و دستمزد و نحوه پرداخت و افزایش‌ها از مباحث داغ، جنجالی و بدون نتیجه بوده که اصلاح یا تعدیل آن نیازمند تامل و جسارت است که تقریباً نیمی از آن در دست اجرا قرار داده شده است. حقوق پایه و میزان افزایش آن را هر سال مراجع ذیصلاح به‌طور یکسان برای همه مشاغل تعیین می‌کند. افزایش یکسان حقوق و دستمزد برای همه سطوح اعم از مدیران ارشد تا کارگران از ادعای کاهش شکاف درآمدی و عادلانه‌تر شدن توزیع ثروت در جامعه بسیار دور است و...

واکاوی آسیب‌های اجتماعی و اقتصادی کشور:

۳۶۲

ناابرابری

oiooe

در این شماره می‌خوانید:

شعری از نصرت رحمانی
رها در باد

۸

به بهانه سالگرد درگذشت رئیس
دولت موقت

نامه‌ای از همسر مهندس
بازرگان

۸

نتحی

نابرابری پایه بیشتر آسیب ها و برهم زنده تعادل در زندگی فردی و اجتماعی است. براین اساس کاهش یا برداشتن فاصله میان گروه ها و طبقات اجتماعی از آفت های ثانویه ای که بر جامعه وارد می شود، جلوگیری می کند.

نشانه هایی در جامعه دیده می شود اما صدایی که در جامعه وجود دارد پژواک پیدا نمی کند به عبارتی دقیق تر شنیده نمی شود. از نادیده گرفتن نخبگان تا شکاف طبقاتی و فقر خانمان سوز البته آسیب های اجتماعی دیگری نیز وجود دارد.

با نادیده گرفتن مسائل و مشکلات آن ماهه ساله حل نمی شود بلکه تنها صورت مساله پاک می شود. از این رو آسیب شناسی و ارائه راهکارها می تواند نه تنها از بار خواسته ها بکاهد بلکه اعتماد عمومی را به شدت افزایش دهد.

به نظر می رسد علاوه بر تفکرات اصلاح طلبی و اصولگرایی، گروه سومی نیز خواهان مطالباتی دیگر هستند که این گروه را می توان در میان گروه ها و طبقاتی جست و جو کرد که امکاناتی برای درخواست خود و رساندن صدای خود ندارند. برخی کارشناسان طبقات متوسط به پایین و فرودست جامعه را جزو این دسته محسوب می کنند.

روشنگران جامعه نیز با نگاهی انتزاعی بیشتر خواسته های طبقه متوسط به بالای جامعه را دنبال می کنند از این رو نداشتن مرجعیت قفوی باعث شده که جمله طبقات پایین جامعه نتوانند خواسته ها و مطالبات خود را بیان کنند.

در واقع طبقات پایین جامعه فاقد زبان و آوایی هستند که بتواند پژوای در عرصه اجتماعی – سیاسی داشته باشد. وقایع اخیر که به سبب های معیشتی شیوع شد به نوعی نشانگر خواسته این بخش از اجتماع بود.

به نظر می رسد این بخش از جامعه نمایندگان را ندارند که حامل گفتمان و رویکرد آن ها باشد و همین مساله منجر به نوعی سردرگمی و نرسیدن صدای آن ها به حاکمیت است.

نابرابری و شکاف طبقاتی

کاهش نابرابری پادزهری در برابر آسیب‌های اجتماعی

می‌دهد، هیچ دلیل و شاهد تجربی ای وجود ندارد که باور کنیم شکاف بین نرخ رشد اقتصادی و نرخ بازگشت سرمایه کم خواهد شد. از این رو به ناچار باید بپذیریم که نابرابری درآمدی در ادامه سیر تاریخی خود، گسترش خواهد یافت.

به باور کارشناسان، طی دهه های گذشته فاصله طبقاتی افزایش پیدا کرده است. «سرمایه در سده ی بیست و یکم» منتشر کرد. نقطه عزیمت این کتاب مساله نابرابری و تمرکز ثروت است. اقتصاددان برجسته فرانسوی در سال ۱۹۸۰ کتاب را با عنوان «سرمایه در سده ی بیست و یکم» منتشر کرد. نقطه عزیمت این کتاب مساله نابرابری و تمرکز ثروت است. اقتصاددان برجسته و همکاری‌های اقتصادی) در اواسط سال ۱۹۸۰ در بین کشورهای OECD میزان درآمد کشورهای ثروتمند را برابر کشورهای فقیر بود اما اکنون این شکاف درآمدی به ۱۰ برابر رسیده است. در این گزارش آمده است مساله تاسفبار

- دوهفته نامه سیاسی، اجتماعی ● شماره ۴۸
- نیمه دوم دی ۱۳۹۶ ●

- دوهفته نامه سیاسی، اجتماعی ● شماره ۴۸
- نیمه دوم دی ۱۳۹۶ ●

تفاوت نسلی و جهان زیست متفاوت مساله ای غیرقابل کتمان است. از این رو توجه به خواسته ها و مطالبات نسل ها به ویژه نسل جوان امری گریزناپذیر است.

در همین زمینه حجت الاسلام و روحانی حسن روحانی روز دوشنبه ۱۸ دی ماه در دیدار وزیر و معاونان وزارت امور اقتصادی و دارایی گفت: مشکلی که امروز با آن مواجه هستیم، فاصله ما مسئولان با نسل جوان است. امروز آلتوری که ما فکر می‌کنیم، با آنچه که جوانان فکر می‌کنند، متفاوت است. امروز نگاه جوانان به دنیا و زندگی با نگاه ما فرق می‌کند و این اشکال اساسی است که بایستی آن را حل و فصل کنیم.

موضوع تفاوت و فاصله نسلی که رییس جمهوری مطرح کردند مساله ای مهم و نیازمند بررسی و آسیب شناسی است.

در عصری به سر می بریم که سرعت تغییر و تحولات در عرصه های مختلف شدت یافته و گاهی احساس می کنیم که خیلی از قافله علم و فناوری عقبیم البته این مختص ما نیست بلکه پیشرفته ترین کشورها هم به آن مبتلا هستند. این تحولات منجر به تغییرات اجتماعی و فرهنگی بین جوانان و نسل های پیش از آن ها شده است. بی شک شتاب رشد فناوری بر ساختارهای جامعه تاثیرمی بخورد، فرهنگ و ارزش حاکم بر سیستم اجتماعی در دستخوش تغییر و تحول می نماید. از این رو پرداختن به مساله نسل ها از موضوعات مهم اندیشمندان به حساب می آید.

در جامعه ای همچون ایران که مراحل گذار از سنتی به مدرن را طی می کند و با جمعیت زیادی از جوانان ونوجوانان روبرو است و با جهانی شدن و پرتاب امواج فرستنده های مختلف و ظهور اینترنت که دیده ای نوظهور است.

نسل جوان تجربه های نویی را از سر می گذرانند و اگر نتواند ارتباط خود را با نسل پیشین حفظ کند و آن را تداوم ببخشد، شکاف نسلی پیش می آید. بر این اساس کمرنگ شدن یا نبود حافظه مشترک با والدین سراغز مساله است. برخی صاحب نظران معتقدند یکی از مهمترین تغییرات، دگرگونی نظام ارزش هایی است

که طی سال های گذشته اتفاق افتاده است. این دگرگونی در دو جهت شکل گرفته است از یک سو ارزش های مادی و نابرابری اجتماعی گسترش یافته و از سوی دیگر و همسو با آن ارزش های مذهبی تضعیف شده است.

یکی از مسائلی که نمی توان آن را در بسترسازی و تقویت تفاوت نسلی نادیده انگاشت، جهانی شدن است. از این رو با توجه به موضوع هایی همچون جهانی شدن و گسترش شهر نشینی می توان ادعان داشت که نسل جدید با دنیای جدیدی روبرو است که ارزش ها، هنجارها، فرهنگ و ارزش های جدیدی را در بر دارد، سختی به گراف نگفته ایم؛ چه اینکه گستره علوم انسانی بسیار وسیع و عمق کاربردی آن بیشتر از علوم دیگر است.

حجت الاسلام دکتر حسن روحانی روز یکشنبه ۲۴ دی ماه در مراسم اختتامیه نهمین دوره جشنواره بین المللی فارابی با اشاره به اهمیت جایگاه علوم انسانی گفت: امروز دیگر برای کسی تردید وجود ندارد که توسعه و پیشرفت در علوم طبیعی و تجربی، بدون رشد و پیشرفت در علوم انسانی و اسلامی امکان پذیر نیست.

ذهنیتی نادرست که در جامعه نسبت به علوم انسانی وجود دارد حاکی از این است که این علم از جایگاه نازل تری نسبت به علوم دیگر برخوردارند. به نظر می رسد این نگاه در حال تعدیل شدن است و علوم انسانی به عنوان علوم حاشیه ای به حساب نمی آید.

تجربه کشورهای توسعه یافته حاکی از آن است که نبود الگو و قاعده ای رفتاری میان نسل های مختلف جامعه که مورد پذیرش همه باشد مانعی بر سرراه پیشرفت و تعالی جامعه خواهد بود.

به عبارتی زبان و جهان متمایز جوانان با نسل پیش از خود، جامعه را دچار انکسار و نبود ادراک متقابل می کند. بر این اساس فقدان درک زبان متقابل میان نسلها بر دامنه مشکلات افزوده، شکاف ها را بیشتر و گمسل ها را قفل ای می سازد.

همان گونه که رییس جمهوری یادآور شدند نگاه متفاوت جوانان به دنیا و زندگی برخی صاحب نظران معتقدند یکی از مهمترین اشکال اساسی

است که بایستی آن را حل و فصل کرد. بنابراین چاره اندیشی دیرننگام در این زمینه نه تنها به شکاف نسلی بلکه به انقطاع نسلی می انجامد و خروجی آن جامعه ای متکثر اما با درک متقابل پایین است.

توسعه بر مدار علوم انسانی

علوم انسانی در سال های گذشته نقش مهمی در توسعه کشورها یافته است. بر این اساس رشته های مختلف علوم انسانی با تئوری‌هایی که در باره ملزومات و روند توسعه ایجاد کرده‌اند نقش مهمی در ریل گذاری مسیر پیشرفت کشورها دارند.

اگر بگوییم علوم انسانی جایگاهی بالاتر از سایر علوم دارد، سختی به گراف نگفته ایم؛ چه اینکه گستره علوم انسانی بسیار وسیع و عمق کاربردی آن بیشتر از علوم دیگر است.

مسیر توسعه جامعه زمانی می تواند مناسب در جهت باورپذیری فرهنگی در نهمین دوره جشنواره بین المللی فارابی با اشاره به اهمیت جایگاه علوم انسانی گفت: امروز دیگر برای کسی تردید وجود ندارد که توسعه و پیشرفت در علوم طبیعی و تجربی، بدون رشد و پیشرفت در علوم انسانی و اسلامی امکان پذیر نیست.

مسیر توسعه جامعه زمانی می تواند مناسب در جهت باورپذیری فرهنگی در نهمین دوره جشنواره بین المللی فارابی با اشاره به اهمیت جایگاه علوم انسانی گفت: امروز دیگر برای کسی تردید وجود ندارد که این علم از جایگاه نازل تری نسبت به علوم دیگر برخوردارند. به نظر می رسد این نگاه در حال تعدیل شدن است و علوم انسانی به عنوان علوم حاشیه ای به حساب نمی آید.

تجربه کشورهای توسعه یافته حاکی از آن است که نبود الگو و قاعده ای رفتاری میان نسل های مختلف جامعه که مورد پذیرش همه باشد مانعی بر سراه پیشرفت و تعالی جامعه خواهد بود.

به عبارتی زبان و جهان متمایز جوانان با نسل پیش از خود، جامعه را دچار انکسار و نبود ادراک متقابل می کند. بر این اساس فقدان درک زبان متقابل میان نسلها بر دامنه مشکلات افزوده، شکاف ها را بیشتر و گمسل ها را قفل ای می سازد.

همان گونه که رییس جمهوری یادآور شدند نگاه متفاوت جوانان به دنیا و زندگی برخی صاحب نظران معتقدند یکی از مهمترین اشکال اساسی

علوم هستند که انسان فقط می تواند موضوع آن ها را بشناسد و اگر چه می تواند تصرف نیز بکند؛ ولی این تصرف، علوم انسانی، انسان است.

یک تصرف بیرونی است یعنی مقوم آن جهان انسانی یک بعدی نیست و علاوه بر اینکنه دارای یک لایه بیرونی است می تواند موضوع تحقیق علوم طبیعی باشد، از محتوا یا لایه درونی نیز بهره مند

است که در سال‌های اخیر در گروه صنعتی ایران خودرو کلیلد خورده و در سال ۹۶ با جدیت بیشتری دنبال شده است. گروه صنعتی ایران خودرو در سال ۱۳۹۶ اهتمام خود را به کار بسته تا در جهت تحقق شعار اقتصاد مقاومتی، تولید و اشتغال نقش موثر و شایسته‌ای را ایفا کند.

انتشار اوراق سلف موازی استاندارد در مسیر تامین مالی جدید و آزادسازی قیمت خودرو است. افزایش صادرات ارزآور، افزایش سهم تولید داخل در محصولات که منجر به خروج ارز از کشور می‌شود و آغاز تولید و عرضه محصولات جدید که باعث اشتغال‌زایی در ایران خودرو می‌شود از جمله اقداماتی

برای نخستین بار در سال جاری، تعداد ۶ هزار و ۵۰۰ دستگاه خودروی دنا را در تولید محصول H۲۰ کراس نیز موفق به

کسب دو ستاره کیفیت شد. **زرد محصولات ایران خودرو به بازار سرمایه** گروه صنعتی ایران خودرو به منظور تنوع‌بخشی در ابزارهای تامین مالی خود، جایگاه این خودرو در رده‌بندی خودروهای

و آینده کم‌یون اکثروس از جمله تولیدات این شرکت خواهد بود.

ستاره‌های کیفی محصولات افزایش کیفیت محصولات تولیدی از طریق بهبود مستمر در فرآیندها و زنجیره تامین و تولید، رکن اصلی فعالیت در ایران خودرو به شمر می‌رود. به ویژه در سال‌های اخیر با عبور از موضوع تریژ تولید و دستیابی به سطح تولید یکپواخت و اقتصادی، ارتقای کیفیت و توسعه محصولات از محورهای مشترک در حوزه فروش و خدمات پس از فروش خودروهای تجاری میان این دو شرکت به اضا رسیده. بخش محصولات در حال حاضر محصول پژو این خط تولید در شهر اهواز، روناه بازار عراق می‌شود. این خط مشابه نیز از ناوگان شرکت بازرسی کیفیت و استانداردهای ایران خودرو، روناه بازار عراق می‌شود. این خط تولید در حال حاضر محصول پژو پارس در اسکندریه عراق تولید می‌شود. این محصولات برای مشتریان مسئولیت فروش محصولات تجاری مرسدس بنز را بر عهده خواهد داشت. همچنین شرکت نوم اسکندریه با بهبود عملکرد خود باز موفق به هدف، اِپ‌ن‌بندی به‌عنوان بخشی از فرآیند

ایران خودرو پیشتاز در تحقق اهداف اقتصاد

مقاومتی، تولید و اشتغال

بازرسی کیفیت و استاندارد ایران که به

شرف‌وامیر کبیر، شرکت پتین‌فارینا‌ایتالیا، پانچ بلژیک، هیوندای پاورک کره جنوبی و بنتلر و ماهله آلمان امضا شد، تمامی مراحل طراحی و تولید پلتفرم و محصول اختصاصی ایران خودرو توسط برترین‌های صنعت خودروی جهان آغاز شد. پیش‌بینی‌می‌شود نخستین محصول این قرارداد دو و نیم سال آینده وارد بازار ایران شود و در ۱۰ سال آینده، ۲۲ محصول جدید روی دو پلتفرم طراحی شده تولید خواهد شد که تکیه در تولید محصولات جدید بر قطعه‌سازان داخلی خواهد بود. در سال ۹۶، به منظور پیگیری اجرای مفاد قرارداد بین‌المللی ایران خودرو با طراحان خارجی، نخستین نشست مشترک ایران خودرو و مرسدس بنز در شهر پارس در اسکندریه عراق تولید می‌شود. این محصولات برای مشتریان مسئولیت حمل و نقل عمومی کشور عراق را به خود اختصاص داده‌اند. از سویی دیگر، با توجه به استقبال مشتریان در بازار کشورهای هدف، اِپ‌ن‌بندی به‌عنوان بخشی از فرآیند

صادرات محصولات

توسعه صادرات و کسب سهم بالاتر از بازار جهانی از جمله اهداف و رویکردهای اصلی ایران خودرو است. ایران خودرو درصد است تا با توسعه و تنوع‌بخشی به محصولات ایران، ایساکو براساس برنامه‌ریزی یک‌ساله و ارتقای کیفیت بتواند سهم مناسبی را در بازار کردستان عراق معرفی شد، با اخذ مشارکت‌های بین‌المللی در سال ۹۶ عقد قرارداد همکاری با مرسدس بنز در قالب شرکت مشترک در حوزه فروش و خدمات پس از فروش خودروهای تجاری است. این شرکت، به صورت انحصاری مسئولیت فروش محصولات تجاری مرسدس بنز را بر عهده خواهد داشت. همچنین شرکت نوم اسکندریه با بهبود عملکرد خود باز موفق به هدف، اِپ‌ن‌بندی به‌عنوان بخشی از فرآیند

برای نخستین بار در سال جاری، تعداد ۶ هزار و ۵۰۰ دستگاه خودروی دنا را در تولید محصول H۲۰ کراس نیز موفق به

کسب دو ستاره کیفیت شد. **زرد محصولات ایران خودرو به بازار سرمایه** گروه صنعتی ایران خودرو به منظور تنوع‌بخشی در ابزارهای تامین مالی خود، جایگاه این خودرو در رده‌بندی خودروهای

آیت‌الله گار

بزسی

اعتراض و ناراضیتی میان اقشار و گروه‌های مختلف شهروندان در جهت بروز و دستیابی به مطالبات مشروع نیازمند بستریهایی است که تامین آن بر عهده مسولان قرار دارد. بی‌توجهی به این مهم اما چالش‌هایی جدی چون رسوخ خشونت و هرج و مرج بر مطالبه‌گری را به دنبال خواهد آورد.

اعتراضات اخیر در برخی از شهرهای کشور که با انگیزه ناراضیاتی از اوضاع اقتصادی و معیشتی صورت گرفت و در برخی صحنه‌ها به سمت خشونت رفت، در روزهای گذشته دغدغه نخبگان سیاسی کشور به ویژه مسولان اجرایی را مضاعف ساخته‌است. در یکی از نخستین واکنش‌ها به تحولات اخیر، حجت الاسلام «حسن روحانی» رئیس جمهوری روز یکشنبه در جلسه هیات دولت این اعتراضات را مورد توجه قرار داد و از لزوم فراهم سازی سازوکارهای قانونی برای طرح انتقادات و اعتراضات حمایت کرد.

روحانی با اشاره به مبنای ناراضیاتی‌های مردم، مسوولان نظام را به ایجاد شفافیت در دستگانه‌های تحت اداره خود دعوت کرد. رئیس جمهوری همچنین ضمن تفکیک مرزهای مشخص انتقاد و اعتراض سازنده با اغتشاش و آشوبگری، همدلی و همراهی مردم با دولت را برای شناسایی و عبور از مشکلات طلبید؛ امری که ضمن تامین مطالبات مردم، امکان سوء استفاده دشمنان ملت از ناراضیاتی‌ها و اعتراضات غیرقانونی را فراهم می‌کند. رئیس جمهوری همچنین بدروژ یکی از مهم‌ترین مطالبات موجود میان شهروندان را بازتر شدن فضای مطالبه‌گری عنوان کرد. در این خصوص چند نکته لازم به یادآوری است؛

نخست اینکه حق اعتراض و انتقاد برای همه شهروندان در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به رسمیت شناخته شده است. شهروندان مجازند انتقادات و اعتراضات خود را در چارچوب موازین قانونی مطرح کنند. انتقاد مورد تایید در اصول حقوق اساسی و حقوق شهروندی اما با آنچه طی چند روز گذشته از سوی برخی صورت گرفت تفاوت‌های جدی دارد.

برگزاری تجمع‌های اعتراضی بی‌مجاز زمینه‌های اغتشاش و آشوب را برای فرصت طلبان فراهم کرده فرصت طلبانی که با ایجاد ناآرامی و آسیب رساندن به اموال عمومی و مینا قرار دادن مخالفت با اصل نظام، اعتراضات مبتنی بر طرح

سیاه

نگاهی به چگونگی تامین بستر بیان اعتراض:

اجرای اصل ۱۲۷

خواسته‌ها و مطالبات مردمی را از مسیر خود منحرف کردند.

اگرچه مشکلات و ناراضیاتی‌های مردم در برخی حوزه‌ها به ویژه اقتصادی قابل چشم پوشی و انکار نیست، ولی نحوه طرح انتقادات و شیوه‌های بروز آن نباید به گونه‌ای باشد که مصالح ملی را در خطر قرار دهد. به حتم بسیاری از معترضان در انتقاداتشان در نهایت به تامین مطالباتشان منجر شود.

نکته دیگر اینکه اگرچه نقطه آغازین اعتراضات اخیر، مشکلات اخیر سپرده گذاران برخی موسسات اعتباری بود و

پس از آن مساله گرانی و معیشت محور دنیال دارد. این در حالی است که انتقاد و اعتراض باید به شیوه‌ای صورت بگیرد که در نهایت بهتر شدن شرایط کشور و زندگی مردم را غایت خود قرار دهد.

را مخاطب اعتراضات مردمی بدانیم. به گفته رئیس جمهوری، نقد مردم فقط به اقتصاد نیست، مردم راجع به فساد و شفافیت حرف دارند و می‌گویند مسایل باید شفاف باشد.

شفافیت در بسیاری از موارد حلقه مفقوده فعالیت نهاده‌ا و دستگاه‌های کشور در بهترین مسیر طرح انتقادات سازنده) قضایی و دیگر بخش‌ها است. انتشاره‌ها و دولت می‌تواند با صدور مجوزهای لازم برای برگزاری تجمع‌های اعتراضی قانونی و شتابنامه دار، زمینه آشوب‌هایی را نظیر فضایی مه آلود و غیرشفاف است مردمی را

سیاه

دوهفته نامه سیاسی، اجتماعی

- شماره ۴۸

- نیمه دوم دی ۱۳۹۶

وقوع انقلاب سال ۵۷ در ایران گرچه

بر بستری‌های فراوان جامعه‌شناختی و روان‌شناختی بنیان داشت اما مسدود شدن مسیرهای اعتراض و حتی انتقاد به عنوان حقوق مسلم شهروندی از مهم‌ترین عوامل آغاز و انجام آن بود. از این رو «حق اعتراض مردم» از سوی بنیانگذار جمهوری اسلامی و قانون اساسی ایران، مورد تاکید و تصریح فراوان است.

برپایه اصل ۲۷ قانون اساسی برگزاری اجتماعات و راهپیمایی‌ها بدون حمل سلاح، به شرط آنکه متخل به مبانی اسلام نباشد آزاد است. گرچه تصریح‌های بسیاری از این اصل در رسانه‌ها و کتاب‌های تبیین قانون وجود دارد اما حق اعتراض از سوی مردم، در تمام بندهای این اصل به رسمیت شناخته شد. آنچه اما هدف این نوشتار است نه تاکید بر وجود این اصل که تشریح سازوکارها و آداب اجرای آن است. اعتراض مانند هر رفتار دیگر بشری اگر در قالب چارچوب و آداب روی ندهد، نه تنها کمکی به معترض نخواهد کرد بلکه دلایل اعتراض زیر سایه سنگین ناهنجاری شیوه، نادیده و حتی مورد هجمه قرار می‌گیرد. هنجارهای سازی این رفتار بدون درنظر ایران باید در سه ضلع مثلث دانشگاه، احزاب و رسانه انجام شود. تعریف و تعیین آداب اعتراض و روش‌های اعلام نظر مخالف، رسالت جامعه دانشگاهی و تبیین و آموزش آن رسالت رسانه‌های جمعی است. اجرای آن نیز باید در نظام حزبی تمرین شود. کوتاهی و کم کاری طولانی مدت هر یک از سه ضلع این مثلث، از مهم‌ترین عوامل تشن آفرینی تجمعات اعتراضی روزهای گذشته در کشور بوده است.

اگرچه به گفته رئیس جمهوری ما در مسیر حل مشکلات قرار داریم و امروز وضعیت و شرایط ما نسبت به موضوعاتی همانند بهداشت و درمان، آرامش اقتصادی، وضعیت روستاها و کمک به قشرهای بسیار ضعیف، نسبت به گذشته بهبود یافته و در مساله تحریم و حقوق ملی و تاثیرگذاری ایران در ثبات و امنیت منطقه شرایط ما متفاوت شده است اما معنی آن این نیست که همه مشکلات مردم حل شده است.

در این میان رئیس جمهوری، مسوولان متخیرهایی چون تاریخ، فرهنگ، اقتصاد و حتی ضمیر ناخودآگاه جمعی مردم در هر سرزمینی می‌تواند بر شیوه‌های اعتراضی و انتقادی مردمان

آن تاثیرگذار باشد. اما جهان متخضعان دلیل مشخصی برای اعتراضات خود را در اختیار ملل مختلف قرار ندهد. شواهدی که ضمن حفظ منافع اصلی نیست یا از تحت تاثیر عوامل مختلف در حاشیه قرار گرفته است.

اهداف اعتراض و بستری‌های زمینه ساز آن چندان برتری نسبت به زمین دلیل مطرح شده آن به سرعت از سوی هنجار شکنان منحرف می‌شود. ملموس نبودن خواسته‌ها، آن‌ها را غیرواقعی و تحقق

نشان می‌دهد و در نهایت سبب می‌شود که گزارش حسابرس و شهرداری پیشنهاد داد تا کار گروهی برای پیگیری تخلفات احصا شده در مدیریت قبلی شهری تشکیل شود. گزارش نجفی‌ا ما بخش‌های دیگری دارد که به خاطر تفاوت با سخنان شهردار پیشین برجستگی خاصی یافته است. بر اساس گزارش یکصد روزه، مجموع بدهی‌های ثبت شده، ثبت نشده قطعی و احتمالی شهرداری تهران به ۵۲ هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان می‌رسد و این رقم سه برابر بودجه شهرداری در سال ۹۶ است.

قالبیاف اما در اواسط تابستان عنوان داشته بوده شهرداری تنها ۱۵ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان بدهی دارد و در برابر، مطالبات ۲۰ هزار میلیارد تومانی طی مجموع ۱۲ سال گذشته می رسمیم و معلوم نیست این ۲۰ هزار نفر در روزهای پایانی دوره مدیریت پیشین تصریح کرد:این اطلاعات کذب است، بهتر بود افرادی که این گزارش‌ها را می‌دهند به سایت‌ها و منابع هم سری می‌زدند.

یکی از بخش‌های گزارش اخیر شهردار تهران که در رسانه‌ها بازتاب زیادی داشته قرار داد ۵٫۱ میلیاردی شهرداری با یکی از شرکت‌های وابسته به ناجا بوده که به گفته نجفی ۱۰ میلیون تومان هم ارزش واقعی

- دوهفته نامه سیاسی، اجتماعی

- شماره ۴۸

- نیمه دوم دی ۱۳۹۶

معلول علتی مشخص باشد. علتی که در فهرست معضل و مشکل دسته بندی می‌شود و رفع و حل آن از راه دیگری جز اعتراض ممکن نیست. علت یابی این واکنش می‌تواند هدف آن را نیز تاحدی مشخص کند. اعتراض به ویژه اعتراض جمعی بدون توجه به علت بنیادین و هدف مشخص، جز هرج و مرج در جامعه نتیجه‌ای نخواهد داشت. از دیگر سو پرسش «من چرا معترضم؟» برای طبقات فکری و فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، پاسخ‌های متفاوت و حتی متناقضی دارد. پاسخ به چنین پرسشی می‌تواند منافع قشرهای معترض را تعریف کرده و از رهگذر آن تعیین منافع، نزدیک سازی آن‌ها را ممکن سازد.

برایند این نزدیک سازی، هماهنگی منافع معترضان در بی بی دارد و یاری رسان قاعده‌مندی اعتراضات خواهد بود. تعیین خواسته‌های محقق نشده معترضان می‌تواند ضمن مشخص ساختن عوامل عدم تحقق، میزان نزدیکی این خواسته‌ها به واقعیات موجود را مشخص می‌کند. چه بسا خواسته‌های هرچند به حق اما ناممکن

گروهی در شرایط فعلی، مسیر اعتراضات قانونی را منحرف کند. آنچه اما این میان بلوغ فکری و سیاسی جامعه معترض را نشان می‌دهد و وجه تمایز جوامع توسعه یافته از نیاخته قلمداد می‌شود، ارائه راهکار برای رفع علت اعتراضی از سوی معترضان است. این مرحله گرچه به دشواری اما باید در ایران امروز تمرین شود و به مرحله اجرا رسد.

اعتماد به عنوان مهم‌ترین اصل ارتباطی دانشگاهی و مردم است. مهم‌ترین رکن تعامل دولت و مردم است. آسیب این رکن و کاهش میزان آن بین نهاد قدرت و ملت می‌تواند بسترساز اعتراض‌ها باشد. از این رو نهاد قدرت در مقام آمريت و نهاد دولت در مسیر اجرا باید برای تشکیل، تحکیم و تثبیت آن بسیار بکوشند. شکل گیری این اعتماد گرچه به عوامل بسیاری وابسته است اما ارائه واقعیات موجود به جامعه، تشریح اولویتهای کشور و عوامل سد راه پرداختن به این اولویت‌ها، رفع نابرابری‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی

و اجتماعی و تبیین پررنگ معیشت دغدغه موجود می‌تواند. اعتماد شکل گرفته را تحکیم و تثبیت کند. آنچه از سوی تحلیلگران، شخصیت‌های مهم‌ترین عامل تحکیم اعتماد بین نهاد قدرت و مردم بوده و قدرت یابی قانونی و رسانه‌های فراقانونی در حوزه‌های مختلف است. دولت می‌تواند از رهگذر توجه به دغدغه‌های معیشتی و اجرایی یکسان قانون برای همه افراد جامعه به کاهش فاصله دارا و نداد کمک کند.

دولت در مسیر اجرا باید برای تشکیل، تحکیم و تثبیت آن بسیار بکوشند. شکل گیری این اعتماد گرچه به عوامل بسیاری وابسته است اما ارائه واقعیات موجود به جامعه، تشریح اولویتهای کشور و عوامل سد راه پرداختن به این اولویت‌ها، رفع نابرابری‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی

و اجتماعی و تبیین پررنگ معیشت دغدغه موجود می‌تواند. اعتماد شکل گرفته را تحکیم و تثبیت کند. آنچه از سوی تحلیلگران، شخصیت‌های مهم‌ترین عامل تحکیم اعتماد بین نهاد قدرت و مردم بوده و قدرت یابی قانونی و رسانه‌های فراقانونی در حوزه‌های مختلف است. دولت می‌تواند از رهگذر توجه به دغدغه‌های معیشتی و اجرایی یکسان قانون برای همه افراد جامعه به کاهش فاصله دارا و نداد کمک کند.

دولت در مسیر اجرا باید برای تشکیل، تحکیم و تثبیت آن بسیار بکوشند. شکل گیری این اعتماد گرچه به عوامل بسیاری وابسته است اما ارائه واقعیات موجود از سوی دولت و مردم بوده و قدرت یابی قانونی و رسانه‌های فراقانونی در حوزه‌های مختلف است. دولت می‌تواند از رهگذر توجه به دغدغه‌های معیشتی و اجرایی یکسان قانون برای همه افراد جامعه به کاهش فاصله دارا و نداد کمک کند.

دولت در مسیر اجرا باید برای تشکیل، تحکیم و تثبیت آن بسیار بکوشند. شکل گیری این اعتماد گرچه به عوامل بسیاری وابسته است اما ارائه واقعیات موجود از سوی دولت و مردم بوده و قدرت یابی قانونی و رسانه‌های فراقانونی در حوزه‌های مختلف است. دولت می‌تواند از رهگذر توجه به دغدغه‌های معیشتی و اجرایی یکسان قانون برای همه افراد جامعه به کاهش فاصله دارا و نداد کمک کند.

دولت در مسیر اجرا باید برای تشکیل، تحکیم و تثبیت آن بسیار بکوشند. شکل گیری این اعتماد گرچه به عوامل بسیاری وابسته است اما ارائه واقعیات موجود از سوی دولت و مردم بوده و قدرت یابی قانونی و رسانه‌های فراقانونی در حوزه‌های مختلف است. دولت می‌تواند از رهگذر توجه به دغدغه‌های معیشتی و اجرایی یکسان قانون برای همه افراد جامعه به کاهش فاصله دارا و نداد کمک کند.

- دوهفته نامه سیاسی، اجتماعی

- شماره ۴۸

- نیمه دوم دی ۱۳۹۶

سیاه

در قدرتی در هر سرزمینی تعریف شود اما دولت به عنوان عامل اجرای این استراتژی‌ها می‌تواند با در نظر گرفتن درجه‌ای از محافله کاری معمول، اولویت موجود کشور را در عرصه عمومی طرح کند. هرچند ارائه این واقعیات می‌تواند ثبات سیاسی برای دولت و روانی برای جامعه داشته باشد اما پنهان سازی آن نیز مستلزم است. این مرحله گرچه به دشواری اما باید در ایران امروز تمرین شود و به مرحله اجرا رسد.

اعتماد به عنوان مهم‌ترین اصل ارتباطی دانشگاهی و مردم است. مهم‌ترین رکن تعامل دولت و مردم است. آسیب این رکن و کاهش میزان آن بین نهاد قدرت و ملت می‌تواند بسترساز اعتراض‌ها باشد. از این رو نهاد قدرت در مقام آمريت و نهاد دولت در مسیر اجرا باید برای تشکیل، تحکیم و تثبیت آن بسیار بکوشند. شکل گیری این اعتماد گرچه به عوامل بسیاری وابسته است اما ارائه واقعیات موجود به جامعه، تشریح اولویتهای کشور و عوامل سد راه پرداختن به این اولویت‌ها، رفع نابرابری‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی و تبیین پررنگ معیشت دغدغه موجود می‌تواند. اعتماد شکل گرفته را تحکیم و تثبیت کند. آنچه از سوی تحلیلگران، شخصیت‌های مهم‌ترین عامل تحکیم اعتماد بین نهاد قدرت و مردم بوده و قدرت یابی قانونی و رسانه‌های فراقانونی در حوزه‌های مختلف است. دولت می‌تواند از رهگذر توجه به دغدغه‌های معیشتی و اجرایی یکسان قانون برای همه افراد جامعه به کاهش فاصله دارا و نداد کمک کند.

دولت در مسیر اجرا باید برای تشکیل، تحکیم و تثبیت آن بسیار بکوشند. شکل گیری این اعتماد گرچه به عوامل بسیاری وابسته است اما ارائه واقعیات موجود به جامعه، تشریح اولویتهای کشور و عوامل سد راه پرداختن به این اولویت‌ها، رفع نابرابری‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی و تبیین پررنگ معیشت دغدغه موجود می‌تواند. اعتماد شکل گرفته را تحکیم و تثبیت کند. آنچه از سوی تحلیلگران، شخصیت‌های مهم‌ترین عامل تحکیم اعتماد بین نهاد قدرت و مردم بوده و قدرت یابی قانونی و رسانه‌های فراقانونی در حوزه‌های مختلف است. دولت می‌تواند از رهگذر توجه به دغدغه‌های معیشتی و اجرایی یکسان قانون برای همه افراد جامعه به کاهش فاصله دارا و نداد کمک کند.

دولت در مسیر اجرا باید برای تشکیل، تحکیم و تثبیت آن بسیار بکوشند. شکل گیری این اعتماد گرچه به عوامل بسیاری وابسته است اما ارائه واقعیات موجود از سوی دولت و مردم بوده و قدرت یابی قانونی و رسانه‌های فراقانونی در حوزه‌های مختلف است. دولت می‌تواند از رهگذر توجه به دغدغه‌های معیشتی و اجرایی یکسان قانون برای همه افراد جامعه به کاهش فاصله دارا و نداد کمک کند.

دولت در مسیر اجرا باید برای تشکیل، تحکیم و تثبیت آن بسیار بکوشند. شکل گیری این اعتماد گرچه به عوامل بسیاری وابسته است اما ارائه واقعیات موجود از سوی دولت و مردم بوده و قدرت یابی قانونی و رسانه‌های فراقانونی در حوزه‌های مختلف است. دولت می‌تواند از رهگذر توجه به دغدغه‌های معیشتی و اجرایی یکسان قانون برای همه افراد جامعه به کاهش فاصله دارا و نداد کمک کند.

دولت در مسیر اجرا باید برای تشکیل، تحکیم و تثبیت آن بسیار بکوشند. شکل گیری این اعتماد گرچه به عوامل بسیاری وابسته است اما ارائه واقعیات موجود از سوی دولت و مردم بوده و قدرت یابی قانونی و رسانه‌های فراقانونی در حوزه‌های مختلف است. دولت می‌تواند از رهگذر توجه به دغدغه‌های معیشتی و اجرایی یکسان قانون برای همه افراد جامعه به کاهش فاصله دارا و نداد کمک کند.

آیت‌الله گار

گبری آن و همچنین بهره گیری‌های سیاسی و جناحی که از آن صورت گرفته، ویژه در حوزه مسائل اجتماعی، فرهنگی و امری است که توجه به مسائل و مطالبات اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی مردم، تلاش ضروری می‌سازد.

مهم‌ترین شاخصه تجمعات اعتراضی مردم در روزهای اخیر، طرح مطالبات اقتصادی است، اما برخی فرصت طلبان داخلی و خارجی با سوء استفاده از گلابه‌های مردمی و سوار شدن بر موج اعتراضات، ضمن طرح شعارهای سیاسی و تحریک مردم، این اعتراض‌ها را متناسب با منافع و مطامع خود هدفمندانه به انحراف کشیدند.

هدف از این تجمعات مطالبات اقتصادی مردم بیان می‌شود، اما شیوه طرح این مطالبات و قالب اعتراضی آن در مسیری هدایت شده که آن را به یک امر خلاف قانون و هنجارشکنانه تبدیل کرده است؛ امری که در دیگر تجمعات صنفی که در جامعه ایران به ویژه از سوی کارگران و معلمان برگزار شده، کمتر دیده می‌شود. اگرچه این شکل مطالبه‌گری از نظر قانونی رواست و به دلیل آثار و پیامدهای سیاسی–اقتصادی و اجتماعی– فرهنگی آن برای جامعه مسائلی را ایجاد می‌کند، اما بیان خواسته‌ها به این شکل، اهمیت شناخت موضوع به اقشار مختلف جامعه از آسیب دیدن کارگران، معلمان، جوانان و ضرورت‌های جامعه را در برنامه ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها یادآور می‌شود.

هر چند که در سال‌های اخیر سیاست خارجی و داخلی نظام و دولت در مسیری پیش رفته که از یک سو بر اجرای عدالت چشم انداز طولانی‌تر به نهادینه سازی و توسعه مبانی مردم سالاری هم در جامعه و هم در نهاد قدرت یاری رساند. **مطالبات مردمی و ضرورت توجه سیاستگذاران**

تجمعات اعتراضی اخیر، رویدادی است که علت آن را می‌توان در رویکردهای پدرسالارانه، عدم نیاز سنجی در سیاست‌گذاری‌ها و بیگانگی برنامه ریزان با مطالبات عمومی جامعه جستجو کرد. مساله‌ای که کنترل آن نیازمند خودداری از جریان سازی‌های سیاسی و بهره برداری‌های جناحی است. تجمعات مردمی اخیر بر اعتراض به برخی مشکلات اقتصادی از جمله گرانی، رویدادی است که با حاشیه سازی‌هایی از سوی مخالفان دولت، عناصر ضد انقلاب و معاندان نظام جمهوری اسلامی و رسانه‌های بیگانه همراه بوده است. این تجمعات که هدف از آن اعتراض به گرانی برخی کالاها و اقلام مورد نیاز مردم عنوان می‌شود، فارغ از هدف و ماهیت شکل

جانش

ناآرامی‌های اخیر بیش از هر زمان دیگری دلایل ابراز نگرانی در زمینه تبعات تزریق یاس به جامعه را آشکار ساخت؛ پیامدهایی که پیش از این بارها رهبر انقلاب و رئیس جمهوری درباره آن هشدار داده بودند.

حفاظت از امید مردم همچنین از اصلی‌ترین تأکیدات رئیس جمهوری بوده چنانکه بارها درباره آسیب‌های تزریق ناامیدی به جامعه هشدار داده است. «حسن روحانی» در دیدار روز دوشنبه با وزیر و معاونان وزارت امور اقتصادی و دارایی تمریختی بیان انتقادات را نیز در گروهی امید، اراده و آرایه راه حل درست در زمینه‌های گوناگون دانست.

تضعیف و نابودی امیدواری مردم به آینده و حل مشکلات گوناگون کشور از اصلی‌ترین اهداف دشمنان ملت ایران بوده که با ابزار و روش‌های گوناگون و به شکلی مستمر پیگیری شده و هشدارهای مکرر مسوولان در این زمینه نشانگر سرمایه گذاری و تمرکز جدی دشمنان بر این هدف بوده است.

از دید گروهی از صاحبزطران، بروز ناآرامی‌های اخیر اصالت و اهمیت این هشدارها را نمایان ساخت و نشان داد خالی کردن اندوخته امیدواری جامعه به چه میزان آسیب زا و تهدیدساز خواهد شد. در این میان، اصلی‌ترین پریشی در خصوص انگیزه و اغراض کسانی مطرح است که‌گاه در نابودی امیدواری مردم از دشمنان بیگانه گوی سبقت را ربوده و تلاشی بی‌پایان را برای القای ناآرامدی مسوولان در پاسخگویی به انتظارات و مطالبات شهروندان در زمینه‌های گوناگون به کار بسته و می‌بندند.

به این ترتیب می‌توان گفت طی نزدیک به پنج سال اخیر نوعی هماهنگی و تقسیم کار ناآگاهانه یا تعددی بین بیگانگان و برخی رسانه‌ها و نیروهای سیاسی

پیامد مخالف خوانی بی‌پایان علیه دولت

رویش ناآرامی از بذر نومیدی

برقرار شده و با تزریق حجم گسترده‌ای از دلسردی، سرخوردگی و ناامنی، زمینه‌های بروز ناآرامی‌های اخیر را فراهم

آورد است. در تبیین ریشه‌های اعتراضات اخیر از توجهات به چالش‌های اقتصادی و معیشتی، سوء استفاده بیگانگان از

رخدادهای اخیر و نیز طرح برزی دشمنان در این خصوص معطوف شده حال آنکه بررسی‌های عمقی‌تر نشان دهنده برخی

- دوهفته نامه سیاسی، اجتماعی ● شماره ۴۸
- نیمه دوم دی ۱۳۹۶ ●

ریشه‌های روان‌شناختی در این زمینه است. از دید برخی از صاحبزطران مسائل سیاسی و اجتماعی، در طول تاریخ نمی‌توان نمونه‌ای را یافت که در آن فقر و تهی دستی مردم به تنهایی یا به عنوان اصلی‌ترین متغیر عامل بروز تحولاتی شگرف و عمیق نظیر انقلاب باشد. از این منظر در بررسی چرایی شکل‌گیری اعتراضات اخیر نیز تکیه صرف بر دلایل اقتصادی به نوعی ساده سازی صورت مساله و تبیین سطحی تحولات منجر خواهد شد.

این صاحبزطران با اشاره به شرایط جامعه ایران در سال‌های ابتدایی دهه جاری که گرفتار افت شدید بهای پول ملی، افسارگسیختگی تورم، افزایش بیکاری، تعطیلی واحدهای تولیدی، نگرانی از آینده و تنگناهای تحریمی … شده بود، این پریشی را مطرح می‌سازند که چرا در آن سال‌ها اعتراضات معیشتی به شکل کنونی شکل نگرفت و به این ترتیب روی ریشه‌های روانی و جامعه‌شناختی حوادث اخیر انگشت می‌نهند.

در تبیین ریشه‌های ناآرامی‌های هفته دوم دی ماه در تهران و چند شهر دیگر، گروهی از نظریات اندیشمندانی چون «جان دولارد»، «نیل می‌لر» و «روبرت سیرز» در سال‌های ابتدایی و میانی سده گذشته در خصوص تاثیر فشارهای ناشی از تصور ناآامی بر رفتارهای پرخاشگرانه و هنجارشکنانه بهره برده‌اند.

بر این اساس، مولفه‌های عینی و همچنین برداشت‌های ذهنی از ناآامی و محرومیت در رسیدن به وضعیت مطلوب می‌تواند مسبب رفتارهایی خشونت آمیز در میان برخی افراد شده و در جامعه تسری یابد. آنچه مشخص است اینکه در سال‌های پایانی دولت پیشین، انتظار برای روی کار آمدن دولتی نو با کارکرد برون رفت و وضعیت پرچالش مشکلات داخلی

- دوهفته نامه سیاسی، اجتماعی ● شماره ۴۸
- نیمه دوم دی ۱۳۹۶ ●

و تحریم‌های بین المللی، زمینه ساز تحولاتی سیاسی شد که مهم‌ترین آن اعتماد مردم به برنامه‌های دکتر روحانی در انتخابات سال ۱۳۹۲ بود. به موازات تلاش‌های دولت برای ساماندهی به اوضاع اقتصادی و سیاست خارجی، بخش مهمی از توان مخالفان دولت بر پروژه ناآکارآمد نشان دادن مسوولان اجرایی برای تحقق وعده‌ها و نیز پاسخ به مطالبات عمومی متمرکز شد. این دولت بر پروژه ناآکارآمدی مسوولان اجرایی مسوولان مسئولیت‌ناخواسته فشارهای فراوان روانی را بر شهروندان مطالبه گر کرده و اغلب به شکلی ناخواسته فشارهای وارد ساختند؛ فشارهایی که رگه‌های آن را در گسترش اعتراضات به ویژه در زمینه اقتصادی و نتیجه آن را می‌توان در موج سوادری دشمنان بیگانه به چشم دید.

تثویق مردم به آمدن به خیابان‌ها، ایجاد آشوب و تخریب اموال عمومی و رصد سیستم‌گذاری‌های این حوزه با جهت صحیح دستیابی به وعده و برنامه‌های

هشنگی

عکس به این رسانه‌ها بود تا با دامن زدن به ناآرامی و عبور از روی مطالبات واقعی مردم، به اهداف سخیف و کوتاه فکراته خود برسند.

اما حمایت مردمی از دولت و بی‌توجهی حکومتی و علیه قدرت‌سران در ایران شد. به حمایت‌های موهوم این رسانه‌ها، آبی بر آتش افروزی دشمنان شد تا آنجا که فیلتر شدن برخی تارنماها و شبکه‌های معاند که در مسیر هدف این گروه در جریان بودند، خشم آنان را برانگیخت و خشمگینانه، فیلترینگ را از موارد نقض حقوق مسلم مردم ایران و حقوق بشر عنوان کردند.

در این گزارش برآنیم تا با بررسی ایفای نقش رسانه‌های خارجی در ناآرامی‌ها، ماهیت ددمنشانه و فرصت طلبانه آنان در مورد کشور مردمی ایران را نشان دهیم. همزمان با آغاز وادامه ناآرامی‌ها و شروع جو امنیتی در برخی شهرها، رسانه‌های خارجی به حمایت از اعتراض‌ها، جنجال آفرینی، بحران سازی و تشویش افکار عمومی برای تخریب اموال عمومی در جهت رسیدن به مطالبات پرداختند با انتشار عکس‌ها و تصاویر ساختگی برخورد با معترضان در خیابان‌ها و شایعه‌هایی مبنی بر خروج مسوولان از کشور، آراش روانی مردم را مختل کرده و آن‌ها را برای پوستن به اغتشاشگران تحریک و تشویق کردند.

این رسانه‌ها با انتشار عکس‌هایی از تجمعات داخلی ایران و به تبع آن تیتراهای غرض‌ورزانه، دامنه اعتراض‌ها، کشته شدگان و دستگیر شدگان را بزرگ نمایی کرده و به تمام شهرها بسط دادند تا آنجا که واژه بزرگ‌ترین موج اعتراضات علیه نظام را برگزیدند تا به خواننده القا کنند که مخالفت با عملکرد نظام جمهوری اسلامی عامل برپایی این

نظام سیاسی را فراهم آورد؟

یکی از مهم‌ترین ملزومات نهادهی سازی فرهنگ اعتراض در جامعه، به رسمیت شناختن آن از سوی مقام‌های مسوول و گرداندگان نظام سیاسی می‌نمایاند. معترضان است، هیچ نظامی برای پویا و کارآمد بودن و ارتقاز در یافت بازخورد بی‌نیاز نیست

بازخوردها تصویری روشن از نتایج عملکرد سیستم به دست می‌دهد؛ تصویری که اگرچه ممکن است در مواردی مطلوب و مورد نظر مسوولان نباشد، ولی از این نظر کرده است که آیا راهی مسالمت آمیز و سازنده برای بیان ناراضیهای‌ها و خواسته‌های عمومی وجود دارد که اسباب کارآمدتر شدن

همانسان که استفاده از ابزارها، نیازمند آموزش و راهبردهایی در راستای نحوه مصرف آن‌ها است. با استفاده صحیح و افزایش سواد رسانه‌ای، می‌توان بجا و متناسب از رسانه‌های نوین بهره گرفت.

سواد رسانه‌ای که آمیزه‌ای از تکنیک‌های بهره‌گیری نوین از رسانه‌ها و کسب بیشن درک برای تشخیص رسانه‌ها از یکدیگر است تا حدودی می‌تواند به شناخت و تکرش نور رویکردی درست در زمینه استفاده از رسانه‌های نوین و فضای مجازی بیانجامد. تحقیقات نشان داده است که افراد موفق‌تر در انتخاب‌های برگزیده تری از رسانه‌ها دارند، زیرا آن‌ها به گونه‌ای هدفمندتر و گزیده‌تر از رسانه‌ها بهره می‌گیرند که البته بخشی از این مساله نیز به داشتن سواد رسانه‌ای باز می‌گردد.

باز بودن فضای مجازی و محتوای فراوان آن، نیازمند سازگاری برای آموزش، کنترل و نظارت است تا تهدیدها به فرصت تبدیل شوند. تجربه نشان داده که این مساله با توجه به گسترش روزافزون فناوری‌های تازه سوادری انسان نیازمند آشنایی است. بنابراین با سیاست‌گذاری و رسیدن به سازوکاری

مناسب می‌توان به استفاده بهتر از فضاهای مجازی دست یافت.

بر اساس برخی آمارها، نمره سواد رسانه‌ای کشور طبق پژوهش‌هایی صورت گرفته ۱۲ از ۱۰۰ است. این آمار نشانگر آن است که ارتقای سواد رسانه‌ای باید مدنظر و در دستور کار قرار بگیرد.

نکته مهم آنکه به علت میزان ضریب نفوذ رسانه‌های اجتماعی، نادانستن سواد رسانه‌ای می‌تواند به مثابه رانندگی بر جاده‌ای پر خطر بدون گویانهمراه رانندگی باشد. از این رو جدی گرفتن سواد رسانه‌ای و مبادی آن کرده است که آیا راهی مسالمت آمیز و سازنده برای بیان ناراضی‌های‌ها و خواسته‌های عمومی وجود دارد که اسباب کارآمدتر شدن

دانشگاه فرهنگیان

دانشگر

چرا به فقر آگاهی اعتراض نمی‌شود؟

اولویت‌های توسعه فرهنگی

توسعه درعرصه‌های گوناگون بدون توسعه فرهنگی، مانا و پایدار نیست. از این رو با ایجاد بستر مناسب فرهنگی می‌توان تحقق توسعه در ابعاد مختلف را به‌نظاره نشست. «سیدعباس صالحی» وزیر فرهنگ، ارشاد

اسلامی در حاشیه اجلاس گفت‌وگوهای فرهنگی آسیایی در جمع خبرنگاران توسعه فرهنگی‌را مقدمه توسعه اجتماعی، اقتصادی و سیاسی دانست. گفت: اگر به فرهنگ به عنوان یک بستر روان ساز توسعه نگاه کنیم و نه تنها به عنوان یک ضلعی از زندگی اجتماعی، توسعه سیاسی، اقتصادی و اجتماعی موثر نمی‌شود، مگر با توسعه فرهنگی.

به بهانه اظهارات وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در زمینه اولویت توسعه فرهنگی به ذکر چند نکته می‌پردازیم:
۱- ایران به علت داشتن تنوع قومی، زبانی و حتی شرایط اقلیمی گوناگون در هر منطقه سرزمینی ویژه است اما به رغم وجود این تنوع، مولفه‌های همگون و ناهمگون فرهنگی توانسته‌اند هویت و یکپارچگی خود را به شکل اندام وار در برابر تاخت و تاز بیگانگان حفظ کنند. این مساله نشانگر آن است که هویت مذهبی و فرهنگی ایران خود را در گستره تاریخ نه تنها حفظ بلکه به شکلی پویا بازآفرینی کرده است. در واقع فرهنگ ما، فرهنگی متنوع و در عین تفاوت، دارای وحدت است.

بسیاری معتمدند انقلاب اسلامی ایران انقلابی فرهنگی بود که سیاست در آن نیز باید سیاستی فرهنگی باشد. از همین

هشنگی

در جامعه ضرورت دارد و نهادهی شدن این فرهنگ در نهاد خانواده، مدارس و دانشگاه‌ها، می‌تواند به هموارسازی آن بیانجامد. بنابراین رواج گفت‌وگو می‌تواند به مثابه نقطه کانونی توسعه فرهنگی، انداخته و تسری در بی تحقق توسعه پایدار

تجربه ثابت کرده است که بی‌توجهی به مقوله فرهنگ امر توسعه را به تأخیر انداخته و مدلی ناقص و پر ایراداست. پس اگر کشوری در بی تحقق توسعه پایدار باشد، مسیر آن از توسعه فرهنگی می‌گذرد.

۴ - گفت‌وگوهای فرهنگی مبنای توسعه فرهنگی است بخشی از سخنان وزیر ارشاد بود. وی زمینه‌های توسعه فرهنگی را تفاهم، تعامل و گفت‌وگو دانست. این مساله نشانگر اهمیت و جایگاه گفت‌وگو در بسط توسعه فرهنگی است. از این رو جدی گرفتن سواد رسانه‌ای و

می‌کنند. ضعیف بودن این حلقه در کشور ما یکی از مهم‌ترین راههای سازماندهی شده طرح خواسته‌ها و بیان ناراضی‌ها را با ناآکارآمدی مسیر درست حرکت‌را به مسوولان و گرداندگان نظام سیاسی می‌نمایاند. سرکوب و متکوب کردن صدای اعتراض از سوی مسوولان، دردی از نظام دوا نمی‌کند اگر حاکمیت آمانگی ششیدن انواع مطالبات از قشرها و گروه‌های مختلف را ندانسته باشد، فرهنگ انتقاد و اعتراض را بر عهده بگیرد. نظام‌های سیاسی سادر سالار هم اگر در برابر مطالبات تشکلمند مردم که از طریق معترضان مدنی و انتقاداتی که از طریق رسانه‌ها مطرح می‌شود، خود را پاسخگو و مسوول بدانند، شاید اعتراضات خیابانی غیر قانونی، هرگز شکل نگیرد.

در جامعه ما که از ضعف ابزارها و مجراهای طرح مطالبات و اعتراضات رنج می‌برد و در زمینه‌های استراج اعتراض و اغتشاش در عرصه مدنی و سوء استفاده عناصر اغتشاشگر از فضای اعتراضات مردمی می‌کاهد.

تضمین وجود مطبوعات آزاد، تقویت نظام تحزب، حمایت از ایجاد تشکل‌های مدنی و سمن‌ها، تسهیل صدور مجوز برای اعتراضات و… که همگی به قاعده‌مند عناصر شناسنامه دار شدن انتقادات و اعتراضات کمک می‌کند، ای وظایف قوای تقنینی و اجرایی نظام سیاسی است.
تضمین وجود مطبوعات آزاد، تقویت نظام تحزب، حمایت از ایجاد تشکل‌های مدنی و سمن‌ها، تسهیل صدور مجوز برای اعتراضات و… که همگی به قاعده‌مند عناصر شناسنامه دار شدن انتقادات و اعتراضات کمک می‌کند، ای وظایف قوای تقنینی و اجرایی نظام سیاسی نباید به بهانه مخالفت با اغتشاشگران، به گفته برخی مسوولان اصناف و تشکل‌های مدنی به عنوان حلقه واسط میان مردم و حاکمیت بهترین مجرا را برای بیان مطالبات و اعتراضات مردمی هذفندن فراهم می‌کند. وجود این زمینه‌های نهادینه سازی اعتراضات طرح اعتراضات را برای مردم باز نگه می‌دارد. این حلقه‌های واسط در سطحی دیگر با آگاهی بخشی و آموزش سیاسی به مردم، فرهنگ اعتراض و مطالبه‌گری را در جامعه و در نظام سیاسی نهادهی

اسلامی با این تظاهرات و ناآرامی‌ها، به سیه نمایی و کوپیدن بر طبل ضعف نظام سیاسی ایران پرداختند تا آنجا که افراد بی‌طرف نسبت به اغتشاش‌ها را به پندادن آمدن ترغیب کنند. موضوعی که در بکارگیری تصاویر نخستین روزهای انقلاب اسلامی و همسان سازی آن با اعتراض‌های اخیر می‌توان شاهد بود.

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

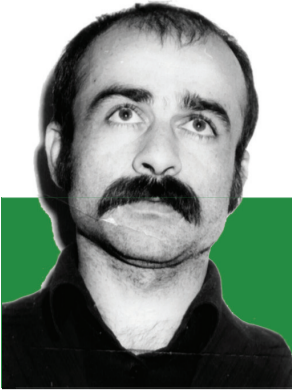
درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

درخت تنوع فرهنگی

نشان ملادگار

اگر یک فرد انسان، واحد یک بود آیا یک با یک برابر بود؟

خسرو گل سرخی

- آدرس: تهران - خیابان سنول - کوچه ششم شرقی - پلاک ۲ - واحد ۱
- تلفن: ۸۸۹۸۶۱۴۹
- چاپ: نقش افست گرافیک
- پست الکترونیک: ayatemandegar@yahoo.com

- صاحب امتیاز و مدیرمسئول: محمد آیتی
- سردبیر: امیر حسین مصلی
- تلگرام: @ayatemandegar
- وب سایت: www.ayatemandegar.ir

یادآوری

اختصاص محلی برای اعتراضات امری منطقی است

سلمان خدالادی
نماینده مجلس

چندی پیش در شورای شهر تهران طرحی راجع به اینکه مکانی برای اعتراض‌های مسالمت‌آمیز مردم مهیا شود مطرح شد که پس از بحث و بررسی به تصویب رسید. از نظر من این یک اتفاق مبارک است و تصمیمی که اکنون گرفته شده، سال‌ها قبل در کشورهای پیشرفته به اجرا درآمده است. اگر کمی دقیق‌تر شویم می‌بینیم که حتی کشورهای نه چندان پیشرفته‌ای مثل ترکیه و یونان هم این فضا را برای اعتراضات مردمی مهیا کرده‌اند. در شهر آتن، پایتخت یونان دولت یک فضای بسیار عالی را برای اعتراضات تمام‌صنف‌های مختلف و فعال در کشور ایجاد کرده است.

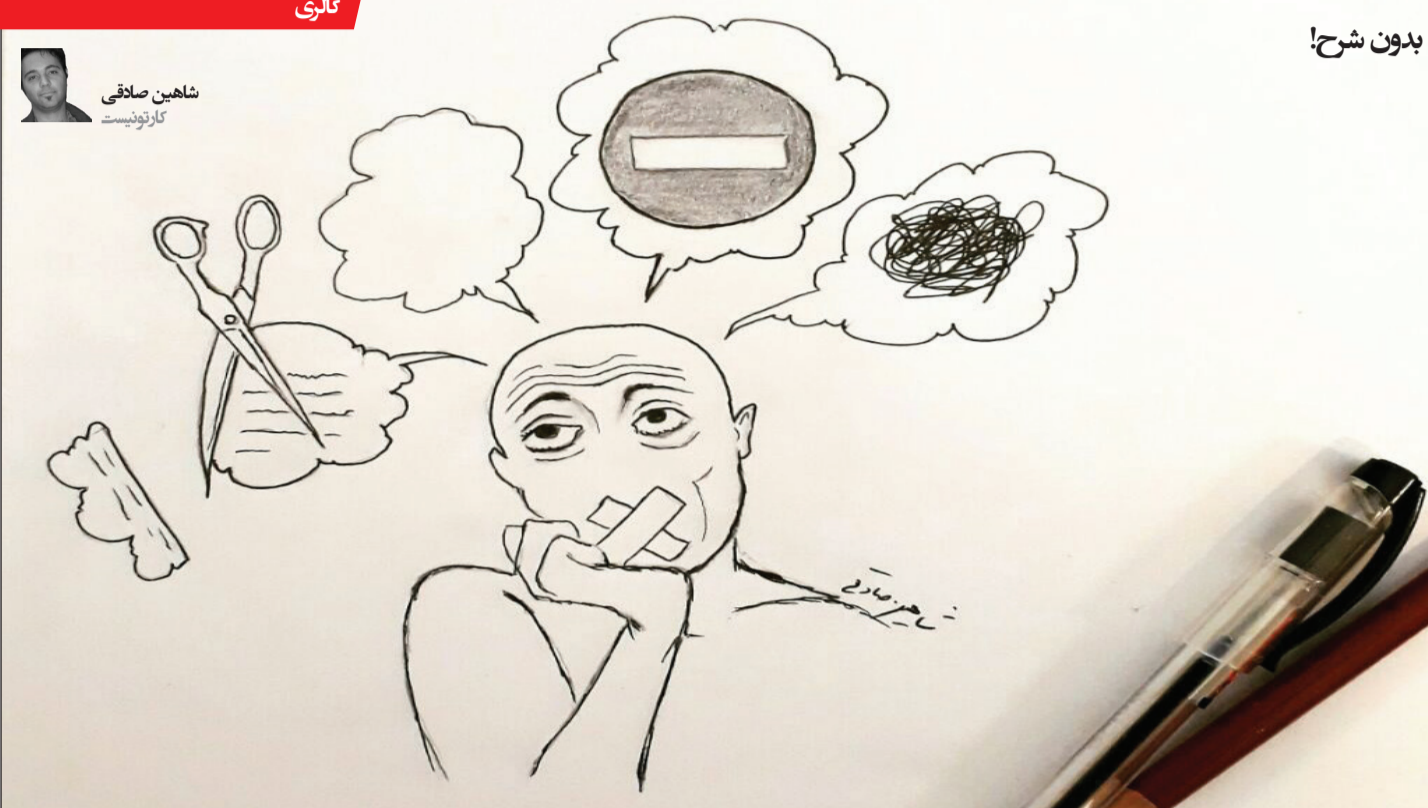
موضوع جالب‌تری که در این کشورها رخ داده اینست که وقتی گروه‌های مختلف در این مکان‌ها حاضر می‌شوند و اعتراض خود را علنی می‌کنند، عده‌ای از بدنه دولت این اعتراضات را پیگیری و در اسرع وقت جواب می‌دهند. به نوعی این فضاها فقط برای تخلیه عصبانیت مردم نیست بلکه مردم امیدوار هستند که پس از این اعتراضات، به مطالبات خود برسند. مردم در این کشورها آگاه هستند که وقتی اشکالی را در کار احساس کردند به صورت مسالمت‌آمیز در محل اعتراض حاضر شوند زیرا از فرادای همان روز بحث اول رسانه‌های کشورشان پرداختن به ابعاد مختلف این نارضایتی است.

وقتی شرایط تا این حد برای اعتراض مردم مهیا باشد آن‌ها خیلی راحت و در کمال امنیت در محل حاضر می‌شوند و پس از چند ساعتی مکان را ترک می‌کنند و در روزهای آتی منتظر می‌مانند تا دولت جوابی در خور شان آن‌ها را بدهد. پس می‌بینیم که اختصاص محلی برای اعتراضات یک کار منطقی و مطالعه شده است. در ایران به دلیل نبودن چنین محلی هر روز شاهدیم که عده‌ای برای رساندن صدای اعتراض خود در مقابل هر سازمان یا نهادی حاضر می‌شوند و این پراکندگی و سردرگمی نه تنها در کار اداری اختلال ایجاد می‌کند بلکه آن خروجی لازم هم حاصل نمی‌شود.

پی‌نوشت:

آزادی اجتماعات و تظاهرات یکی از مظاهر دموکراسی است که مردم می‌توانند با مشارکت عملی و حضور مستقیم در صحنه حرف خود را بدون واسطه به گوش زمامداران برسانند. گاهی ممکن است در تحقق حقوق و آزادی‌های عمومی افراد جامعه اخلاص یا کاستی‌ای ایجاد شود و مردم را در تنگنا قرار می‌دهد و همدلی و اجتماعی بودن افراد قدرت ابتکار یک ائتلاف همگانی در جهت دفاع از منافع و تحقق خواسته‌هایشان با توسل به قدرت اجتماعی به آن‌ها می‌دهد تا هیئت حاکمه و افکار عمومی را متوجه خواسته‌های خویش سازند. همانطور که در مقدمه ذکر شد این حق به عنوان یکی از حقوق مربوط به آزادی‌های عمومی در اسناد بین‌المللی و در شرع و قانون اساسی جمهوری اسلامی بر رسمیت شناخته شده. نهایتاً این مقاومت زمانی پیش می‌آید که عده‌ای ذینفع از قدرت عمومی و فشارهای سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و... بر خود احساس نارضایتی کنند. بین این دو مفهوم از لحاظ حقوقی تفاوت است البته هدف هردو دفاع از منافع مشترک ذینفع‌هاست ولی از لحاظ ساختار با هم تفاوت دارند.

بدون شرح!

شاهین صادقی
کارتون‌نویس

حرف آخر

باید شرایط اعتراضات مسالمت‌آمیز را فراهم کرد

علی ابراهیمی
نماینده مجلس

خوشبختانه در قانون اساسی ایران برای راهپیمایی و اعتراضات مسالمت‌آمیز پیش‌بینی‌هایی صورت گرفته است. باید این فضا برای مردم فراهم شود که بتوانند اعتراضات خود را علنی کنند. حال این نوع اقدام‌ها از سوی مردم شاید خوشایند دولت و یا ارگان‌هایی که در کشور در حال انجام وظیفه هستند نباشد ولی باید قبول کرد که این عمل یک حق محفوظ برای مردم است. بدون شک وقتی اعتراض آن هم به صورت گسترده از سوی مردم به وقوع می‌پیوندد دستگاه‌های اجرایی کشور که در وظایف خود کوتاهی داشتند صدای معترضان را می‌شنوند و همین عامل می‌تواند بهترین تلنگر برای آن‌ها باشد. اینکه در شورای شهر تهران مصوب شد مکانی را در اختیار شهروندان برای اعتراض و تجمع قرار دهند را مثبت می‌دانم اما این تصمیم را خیلی اثرگذار نمی‌بینم. به نظر می‌رسد فضای عمومی کشور باید به سمتی برود که مردم در بیان اعتراضاتشان احساس راحتی و امنیت داشته باشند. هرچند لازم می‌دانم حرکت‌های آشوب‌گرانه برخی اغتشاش‌گران هفته‌های گذشته را محکوم کنم زیرا خسارات زیادی در جان و مال مردم و اموال عمومی کشور وارد شد. مسئولین مربوطه وظیفه دارند که زمینه اعتراض مسالمت‌آمیز را برای مردم مهیا کنند اما موضوع مهم‌تر به بعد از اعتراضات مردمی برمی‌گردد، جایی که مسئولین باید یک بازنگری در وضعیت مدیریتی خود داشته باشند و ببینند چرا اعمال آن‌ها باعث نارضایتی مردم شده است؟ اگر قرار باشد مردم به وضعیت موجود اعتراض کنند و در نهایت تصمیم‌گیران کشور در جهت رفع این نواقص کاری را انجام ندهند بی‌شک به بن‌بست خواهیم رسید و ادامه این روند در آینده می‌تواند اتفاقات به مراتب بدتری را رقم بزند.

پی‌نوشت:

«حق تشکل، تجمع و راهپیمایی» دهمین بند از منشور حقوق شهروندی است که پس از دو بند «حق حریم خصوصی» و «حق دسترسی به فضای مجازی» آمده است. در دهمین بند از منشور حقوق شهروندی با عنوان «حق تشکل، تجمع و راهپیمایی» چنین عنوان است: ماده ۴۳- شهروندان از حق تشکیل، عضویت و فعالیت در احزاب، جمعیت‌ها، انجمن‌های اجتماعی، فرهنگی، علمی، سیاسی و صنفی و سازمان‌های مردم‌نهاد، با رعایت قانون، برخوردارند. هیچ‌کس را نمی‌توان از شرکت در آن‌ها منع کرد یا به شرکت در یکی از آن‌ها مجبور ساخت. عضویت یا عدم عضویت نباید موجب سلب یا محدودیت حقوق شهروندی یا موجب تبعیض ناروا شود. ماده ۴۴- حق شهروندان است که در قالب اتحادیه‌ها، انجمن‌ها و نظام‌های صنفی در سیاست‌گذاری‌ها، تصمیم‌گیری‌ها و اجرای قانون مشارکت مؤثر داشته باشند. ماده ۴۵- فعالیت‌های مدنی در حوزه‌های حقوق شهروندی حق هر شهروند است. سازمان‌های مردم‌نهاد باید حق دسترسی به اطلاعات و دادگاه صالح را برای دادخواهی در مورد نقض حقوق شهروندی داشته باشند. ماده ۴۶- حق شهروندان است که آزادانه و با رعایت قانون نسبت به تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها و شرکت در آن‌ها اقدام کنند و از بی‌طرفی دستگاه‌های مسئول و حفاظت از امنیت اجتماعات برخوردار شوند.

کلمه

رها در باد

رهایم، ای رها در باد
رها از داد و از بیداد
رها در باد
حرفی مانده ته حرفی
غمتم کم
جام دیگر ریز
که شب جاوید جاوید است
و چشم صبحدم در خواب
و من از ریزش باران
به یاد اشک می‌افتم
به یاد بارشی بی‌گیر و درد آور
به یاد التجا در این شب دلگیر
من از غم‌های پنهانی
به یاد قصه‌های شاد
و
از سرمستی این آب آتشناک دانستم
که هشیاری
شب نوش است، نیشی نیست
سرت خوش
جام را در یاب
هی... هشدار
شب است آری، شبی بیدار
دزد و محتسب در خواب
می‌ات بر کف
و بانگ نوش من بر لب
رها در باد
من از فریاد ناهنجار پی‌بردم سکوتی هست

نصرت رحمانی

یادواره

به بهانه سالگرد درگذشت رییس دولت موقت نامه‌ای از همسر مهندس بازرگان

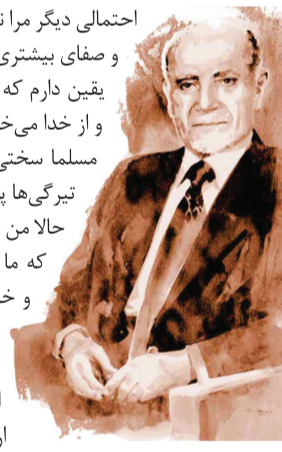
نامه خانم «ملک طباطبایی» همسر مهندس بازرگان به ایشان پس از محکومیت دبیرکل نهضت ملی به ۱۰ سال زندان در سال ۱۳۴۲:

شوهر عزیزم... مسلم بود این بار هم محکومیت شما قطعی و تردیدناپذیر است. باز هم راهی سخت و دراز و روزهایی ملال‌آور و غمگین در پیش داریم. شاید بعد از این، روزها و ماه‌ها بگذرد و ما نتوانیم تو را ببینیم. شاید هر یک از شما به جاومکانی دور از ما منتقل شوید. شاید خلاصی به این زودی‌ها امکان‌پذیر نباشد. شاید اوضاع و شرایط روزبه‌روز سخت‌تر و در نتیجه تحمل من روزبه‌روز کمتر شود. شاید هزاران گرفتاری و اشکال پیش بیاید؛ اما میل دارم بدانم که با تمام این احوال و با واقع شدن تمام این شایدها که به قول حتی نزدیکان خودت، تو مسئول آئی، من نه تنها از این عمل تو به هیچ‌وجه گله‌مند نیستم؛ بلکه سربلند و مفتخرم و با تمام وجودم تو را تحسین می‌کنم.

قدر و منزلت تو پیش من و احترامم نسبت به تو هزاران بار بیش از سابق شده است.

آرزوی منم کاش ذره‌ای از این همه گذشت و مردانگی، پاک‌ی و صفای تو در من بود تا من هم مثل تو می‌توانستم کار مفیدی انجام دهم. باور کن این محرومیت‌های فعلی و سختی‌های احتمالی دیگر مرا نمی‌ترساند؛ بلکه در من نیروی جدید و در قلبم روشنی و صفای بیشتری به وجود آورده است.

یقین دارم که این تنها راه بجا و درستی است که تو انتخاب کردی و از خدا می‌خواهم که تو را در این امر خطیر یاری و راهنمایی کند. مسلماً سختی‌ها هم مثل خوشی‌ها می‌گذرد و روشنایی‌ها از پس تیرگی‌ها پیدا می‌شود و هیچ‌چیز پیش خدا بی‌پاداش نمی‌ماند. حالا من هم مثل تو معتقدم که نگران و مأیوس شدن با اعتقادی که ما به لطف و مرحمت خداوند داریم، گناه بزرگی است و خوشحالم که تو هرگز نگران ما نخواهی بود؛ همان‌طور که من نگران نیستم و تو را به خدا می‌سپارم و از او می‌خواهم که به من هم توفیق کار نیک و نیروی اداره امور زندگی‌مان را به بهترین نحو مرحمت کند تا شاید ارزش پیدا کنم و بتوانم لایق تو باشم.

ادامه سرمقاله

اصلاح حقوق و دستمزد راهی برای جلوگیری از شکاف طبقاتی

اما تفاوت فاحش آن با کشورهای توسعه‌یافته: ۱- در کشورهای توسعه‌یافته افزایش میزان پرداخت متناسب با عملکرد و بهره‌وری است. ۲- در کشورهای توسعه‌یافته میزان افزایش و پرداخت حقوق، برای تامین هزینه‌های زندگی و پوشش تورم کفایت می‌کند. پیشنهاد افزایش پلکانی حقوق و دستمزد در سال ۹۷ می‌تواند اولین قدم برای اصلاح این نظام پرداخت و کاهش شکاف طبقاتی در جامعه و بهبود عملکرد کارکنان باشد. البته به شرطی که به‌طور کامل در همه سطوح پیاده‌سازی شود و بتوان هزینه‌های پیش روی سال ۹۷ را پوشش دهد و میزان تورم و افزایش قیمت‌ها به میزان قابل توجهی کنترل گردد.

حقوق پایه و فوق‌العاده‌های ثابت و ۴۲ درصد آن را مهارت، توانایی، خلاقیت و اضافه‌کار تشکیل می‌دهد. در کره جنوبی به‌ویژه از سال ۱۹۸۷ به بعد کوشش فراوانی در جهت افزایش بهره‌وری و کارایی و مرتبط کردن آن با حقوق و مزایای کارکنان و کارگران انجام شده است. به‌طور کلی خصوصاً در بخش دولتی و اداری نظام حقوق و دستمزد ایران با سایر کشورها از فرمول تقریباً یکسانی پیروی می‌کند: ۱- حقوق ثابت؛ براساس میزان تحصیلات و سابقه کار ۲- فوق‌العاده‌ها؛ شامل فوق‌العاده شغل، شرایط و محیط کار، اضافه‌کار، مسکن و... ۳- پاداش

را بیشتر حس می‌کنند، جلب کند. این تغییر آن‌چنان محسوس نیست که بتواند زندگی افراد متوسط و ضعیف را بهبود ببخشد. باید اشاره کرد که این نوع نظام حقوق و دستمزد حاکم بر جامعه نه‌تنها در زندگی و قدرت خرید افراد تاثیر چندانی ندارد و هزینه آنان را پوشش نمی‌دهد، بلکه تاثیر منفی بر عملکرد کارکنان، میزان انگیزش، خلاقیت، کارایی و بهره‌وری دارد. به‌طور مثال در کشور هندوستان در دهه ۷۰ و ۸۰ سعی شد تا میزان افزایش پرداخت ضمن اینکه هزینه تورم را پوشش دهد، با عملکرد، کارایی و بهره‌وری کارکنان مرتبط باشد. در نظام پرداخت ژاپن با بررسی‌های انجام‌شده حدود ۴۶/۹ درصد حقوق و دستمزد را

هر سال فاصله طبقاتی و شکاف میان فقیر و غنی را بیشتر و بیشتر می‌کند. به‌طوری‌که مردم در پنج سال گذشته فقیرتر شدند(البته این تنها دلیل نیست). باید اشاره کرد که در یک سازمان و در نگاه کلان در یک کشور بین اعضای مختلف، با موقعیت، مسئولیت و میزان سطح پاسخگویی آن‌ها مافوق میزان درآمد متفاوت خواهد بود و منظور از نظام عادلانه حقوق و دستمزد، به معنای پرداخت یکسان و برابر به تمام طبقات شغلی نیست. میزان درصد افزایش حقوق در هر سال، باید شاخص‌های هزینه زندگی افراد مثل هزینه تورم در جامعه را پوشش دهد. افزایش ۱۰ درصدی حقوق و دستمزد برای همه مشاغل با پرداختی‌های متفاوت به‌طور طبیعی نمی‌تواند میزان رضایت‌مندی افرادی که تورم